

principium vitale, imò cuique organo propriam vitam inesse.

115. Assertio : *In plantâ unicum est vitale principium* (1).
Si *obscurior*, quanquam certa, in corporibus inanimis *unitas* invenitur, at in cunctis viventibus *perspicua* et aperta.

Nam 1° unitas principii vitalis, ex *unitate organismi et ordinatione diversarum ejus functionum ad unum finem directè colligitur*. Enimvero cujuslibet corporis organici partes, etsi plures ac variæ, ita inter se cohærent et colligantur, ut aliæ aliis *continuari* aut *explicari* videantur, sitque organismus unus ex organis diversis. — Item, licèt diversis organis proprium munus propriaque insit operatio, tamen ad unum eundemque finem, nempe ad conservationem et evolutionem viventis, consensu miro conspirant. Res in *nutritione* præsertim declaratur. Quippe functio ista varia est et complexa; unde plures ad eam operationes *inter se ordinatæ* concurrant oportet, quibus alimenta sensim immutentur, digerantur, atque aliis rejectis, convertantur alia in ipsam viventis substantiam. Ista porrò explicari non possunt, nisi sit vis quædam *una* et *superior*, quæ cæteras vires in diversis organismi partibus pro modo suo agentes, imperio suo regat atque ad unum finem inflectat.

2° Unitas principii vitalis ex *plantæ origine, evolutione et exitu* colligitur. Organismus enim *totus* oritur ex *unâ cellulâ primitivâ*, quæ seipsam sensim *dividendo*, cunctas generat cellulas secundarias. Organismus sub germinis influxu evolvitur ac totus simul interit cum variis suis elementis. Porrò variæ cellulæ vel elementa non simul interirent, si unicuique foret vitale principium proprium ac distinctum.

116. Corollarium. Immeritò physiologi quidam contendunt naturam principii vitalis nobis *ignotam* esse. Sanè non cadit sub experientiæ apperceptionem, sed ope phænomenorum vitalium colligitur ratiocinio. Quare *definiri* potest *principium quoddam simplex, unum, spontaneâ vi præditum, substantiale, sed incompletum in lineâ substantiæ, et alligatum organis, ex quo vivens speciem, unitatem viresque suas*

(1) Cf. *La Vie et l'Hérédité*, 1° part., c. 2, a. 3, § 3.

omnes recipit et exercet. Non igitur solius vitæ, verùm etiam physicarum et chemicarum virium principium est; ut enim in Anthropologiâ (n. 213) explicuimus, forma *superior* inferiorum formarum vires ac proprietates *eminenter* continet, et facit *per unum* quod inferiores formæ faciunt *per diversa*.

CAPUT III

DE ANIMANTIBUS

Quatuor de animantibus inquirere præstat, nimirum : 1° quænam sint eorum operationes? 2° quæ animæ illorum natura? 3° quæ origo? et 4° quis exitus?

ARTICULUS I

De operationibus et potentiis animantium.

117. Errores. In duplicem oppositum errorem impegerunt philosophi, quantum ad operationes ac facultates animantium attinet. Alii enim, ne animam spirituales eis attribuerent, ea ne sensibus quidem frui, nec nisi *automata* esse, decreverunt; ita Cartesius, Malebranchius et pauci eorum sectatores. — Alii autem, quia brutis inesse animadvertent operationes nonnullas rationis umbram referentes, opinati sunt ea *ratione* ipsâ instrui, nec nisi *gradu* ab homine differre; ita Montaigne, sensualistæ omnes et multi excultores scientiarum vulgò naturalium.

118. Assertio : *Animantibus insunt potentiæ omnes cum vegetativæ, tum sensitivæ, non autem spirituales.*

PARS 1ª probatione non eget, quia patet animantia nutritionis, augmenti, ac generationis vi pollere.

PROB. 2ª PARS. 1° Animalia habent organa ad varias sensationes idonea. Vel igitur organa ista fine vacant, vel sunt ad sensationes exercendas deputata. — 2° Animalia, demonstrant se sentire: quippe saltem perfectiora, ea faciunt quæ non tantum ad sensus externos pertinent, sed etiam quæcumque ad sensus internos, ad appetitum sensitivum et motum localem referuntur. Nam præteritorum recordantur, imagines rerum perceptarum servant (1), utilia secernunt a noxiis, variis afficiuntur passionibus, sese non automati ritu sed *spontaneè* movent, huc illuc pro libitu currunt, ac variis ex causis nunc properant, nunc gressum retinent, nunc inflectunt in alia itinera. Quapropter, vel ipsis hominibus neganda est sentiendi vis, vel animalibus quoque attribuenda (Cf. S. Th., 1^a, q. 78, a. 4, c).

PROB. 3^a PARS, nempe animantibus neque intellectum, neque voluntatem, *ne in infimo quidem gradu*, inesse. Etenim intellectus, ut apud homines etiam rudes se prodit, ideis quibusdam *generalibus*, immaterialibus, et ope loquelæ exterius erumpit; voluntas autem se declarat libertate; quæ ubi adsunt, adest etiam eximia *varietas* inter actiones et modos agendi, adest vel *progressus* ad meliora, vel ad pejora *regressus*. Porrò nil horum, ne in *minimo* quidem *gradu*, apud animalia reperias, quæ nihil apprehendunt nisi singulare et sensile, semper in eodem statu permanent, uno eodemque modo operantur. Ut monet Angelicus « omnis aranea facit *similiter* telam; quod non esset si ex seipsis per artem operantes sua opera disponderent; et propter hoc non

(1) Quinimo sunt in animalibus quædam *associationes imaginum*, quæ certos *motus* determinare solent, quatenus unâ imagine suscitata, motus ei respondens statim sequitur, vel contra impeditur; v. g. ex imagine leporis quam ejus odor suscitare potest, canis venatorius sponte iter arripit ad persequendum leporem; econtra si verberaveris canem gulosum, ac postea illi ad capiendum cibum vetitum parato baculum minitans exhibueris, abstinebit a cibo, imagine pristinæ verberationis deterritus. Porrò in his casibus, ut clarè notat D. Thomas « animalia moventur ad *finem*, non quasi *considerantia* quod *per* suum motum possint consequi finem, sed quasi concupiscentia finem naturali instinctu moventur ad finem, quasi ab alio mota, sicut et cætera quæ moventur naturaliter. » (1^a 2^æ, q. XII, a. 5, ad 3, q. VI, a. 2, c; a. XV, a. 2, c et ad 2).

est in eis liberum arbitrium. » (II Sent. *Dist.* 25, q. 1, a. 2, ad 7).

419. *Discrimen essenziale viget inter instinctum aut sensum æstimatorium et rationem, ut hæc apud homines vel maximè rudes invenitur.*

Nam 1° instinctus spectat semper ad objectum *sensile*, apprehensum ut *delectabile vel utile*, ratio verò spectat ad *immateriale*, et res apprehendit sub notione *pulchri*, vel *honesti*, quæ nihil commodi afferunt, imo utilitati adversæ possunt esse. — 2° Instinctus est *particularis*, imò, ut dicunt, *unilinearis*, nec valet nisi pro usu quodam *speciali*; ratio verò suâque naturâ fertur ad *universale*, et valet in *quolibet ordine* cognitionum, et in quibuslibet circumstantiis, et ad omnes artes æquè se potest applicare. — 3° Instinctus est *uniformis* pro *totâ specie*, nec differt pro variis individuis ejusdem speciei; at ratio, etsi apud homines eadem specificè, prope infinitos suscipit gradus pro variis hominibus; — 4° Instinctus datur *completus a naturâ*; unde statim a nativitate totum se prodit, nec postea *evoluitur* aut *proficit*, quanquam aliquando nonnihil immutari potest ut se *aptet* novis circumstantiis in quibus animal collocatur; sed etiam tunc non consultit nisi *necessitati physicæ*; ratio verò in initio est omnibus ideis vacua, et maximè rudis, sed sensim evoluitur ac proficit pro educatione, tempore, experientiâ. Itaque nullam adhuc *artem* adinvenerunt animalia, ne ad suam quidem *defensionem*. Et causa est quòd nullâ gaudent ideâ *generali* rectrice quæ illis rationes ac relationes rerum aperiat et doceat artem experientiâ utendi. At verò homines etiam *rudes* ac *sylvestres* animalibus callidè insidiantur, eaque vincunt, suscitant ignem, faciunt sibi vestimenta, alimenta præparant, fabricant instrumenta diversa, et sagittas quæ non solùm tendant ad utilitatem, sed si per tempus liceat, artem præ se ferunt. Quod si verò homines excultiores interrogas, artium scientiarumque progressus numerari non possunt et quotidie augentur.

420. *Corollarium.* Si qua igitur animalia, ut apes, *industriam* eximiam in operibus *quibusdam* exhibent, non anima-

lem artem miremur, quippe quæ artem humanam longè superet, sed divinam miremur artem, quæ etiam in creaturis ratione destitutis se præbet sapientissimam (1).

ARTICULUS II

De naturâ animæ belluinæ.

Assertio : *Anima belluina, est una, simplex, per se indivisibilis, non autem spiritalis aut subsistens.*

121. *Anima belluina est una, eademque sensitiva simul et vegetativa.*

1° Si corpori omni et plantæ, ut jam probavimus (n. 76, 115), competit unitas, a fortiori animali competere debet, cum ea eò major esse soleat, quò major entis perfectio. Porrò animal non esset ens unum, sed multiplex, si animâ duplici, vegetativâ nimirum et sensitivâ, frueretur; nam unitatem suam haurit ex animâ, quæ, utpote ejus forma *substantialis*, ipsum in *specie* suâ collocat.

2° Potentiæ vegetativæ in animali valent ad generandam et augendam substantiam non merè vegetativam, sed sensitivam. Porrò hoc non possunt quatenus vegetativæ, sed quatenus vi sensitivâ instructæ. Anima autem sensitiva, quatenus forma superior, continet vires inferiores vitæ vegetativæ.

3° Argumentum *directum* sumitur ex mirâ *connexione* organorum vitæ vegetativæ, et sensitivæ, ex *mutuo influxu* functionum utriusque vitæ, necnon ex certâ earum *dependentiâ*. — Quanquam enim diversa sunt organa ad vegetativas et sensitivas funciones deputata, ita inter se cohærent

(1) Ad rem S. Thomas : « Sicut comparantur artificialia ad artem humanam, ita comparantur omnia naturalia ad artem divinam... Ex hoc contingit quòd in operibus brutorum animalium apparent quædam *sagacitates*, in quantum habent inclinationem ad quosdam processus *ordinatissimos*, utpote a *summâ* arte ordinatos. Et propter hoc etiam quædam animalia dicuntur *sagacia et prudentia*, non quòd in eis sit aliqua ratio vel electio; quod ex hoc apparet quia omnia quæ sunt unius nature, similiter operantur. » (1^a 2^æ, q. 13, a. 2, ad 3; *Qq. dispp. de Verit.*, q. 18, a. 7, ad 7, et q. 24, a. 1, c).

ut organismum unum efficiant. — Præterea, ut vegetativæ in sensitivas, ita etiam sensitivæ in vegetativas operationes plurimum influunt, atque adeo aliæ ab aliis pendent, ut, soluto per mortem sensationis principio, ipsæ vegetativæ operationes deficient. Sed hæc aliaque id genus explicari minimè possent, si altera esset anima quâ animal vivit, altera autem quâ sentit.

122. II. *Anima belluina est simplex seu partium expers.*

1° Si enim, ut constat ex probatis (n. 113), principium vitæ tale, imò quælibet forma *substantialis* est simplex, a fortiori principium vitæ sensitivæ, quod longè nobilius est. — 2° In Anthropologiâ (n. 41), demonstravimus subjectum sensationis non esse corpus solum, sed corpus informatum animâ, quæ est principium vitæ sensitivæ.

123. III. *Anima belluina per se indivisibilis est, licet corporis divisione multiplicari queat.*

Probatur quia per se dividi nequit quod non habet partes; divisio enim accidit quantitati. Porrò, ex dictis, anima belluina non habet partes, sed simplicitate fruitur.

124. At non pauci philosophi putant animam brutorum *imperfectorum per accidens* dividi posse, propterea quòd divisibili ratione informat corpus. Cum enim bruta infima paucissimas operationes habeant, et paucioribus organis instruuntur, parvam organorum diversitatem ad suas operationes exercendas exigunt. Ergo dividi possunt quædam eorum partes, uti fit in plantis, simulque actionem suam, ac proinde animam servare. Hinc est cur divisæ vermiculi partes æquè vivant ac sentiant.

Porrò quamvis ista explicatio nihil absurdi præ se ferat, non facilè tamen concipitur quomodo, etiam per accidens, principium simplex dividi possit. Unde veriùs diceretur, divisione corporis non *dividi*, sed *multiplicari* animam belluinam; scilicet, peractâ divisione partium, priorem animam in aliquâ parte remanere, in aliis autem, utpote ad animam suscipiendam idoneis, novas animas subitò *generari*.

125. Nec dicatur, ut recentibus nonnullis placuit, ante partium divisionem, *plures* animas animali *actu* inesse; alio-

quin non unum, sed multiplex foret animal. Non igitur *actu* multiplex est anima, sed *potentiâ* tantum, et partium divisione fit *actu multiplex* (1).

126. *Explicatur quædam translatio.* Quosdam hoc movet quòd pars aliqua *imperfecti* animalis *decidi* ab eo potest, ac vel in aliâ ejusdem animalis parte, vel in alterius animalis corpore *inseri* ac *vivere*. Id autem non ægrè explicatur: pars enim *decisa*, vel *adhuc* vitam manifestam exhibet, vel non. *Si prius*, statim *atque* in alius animalis corpore inseritur, ab eo jam vitæ *influentiâ* recipit. *Si posterius*, quum brevi tempore a suo corpore *decisa* sit, vitam non *extinctam*, sed *sopitam* servavit, quæ rursus confoveri potest, animati corporis haustâ iterum *adspiratione*.

127. *Explicatur vita latens.* Simili fere modo explicare licet phænomenon *illud* recens observatum in *infirmis* quibusdam animalibus, quæ posita extra conditiones vitæ idoneas nullum vitæ *signum* præ se ferebant ac mortua habebantur; sed posita iterum in conditionibus debitis, vitam rursus exhibuere. Itaque *horum* vita non *extincta* erat, sed *latens* veluti *somno tenebatur*; et effloruit iterum, mutatis conditionibus in quibus *posita* erat, quin asserere oporteat vitam ex ipsâ materiæ vi *ortam* esse (2).

128. *Animantium perfectiorum anima nullo pacto dividi aut multiplicari valet.* Quippe cum plures operationes habeant, diversa organa *exigunt*, quæ alia sine aliis operari non valent. Quocirca, si organa quædam a suo corpore separentur, ne suas quidem *propriâs* functiones exercere queunt, ac proinde vitam *amittant* necesse est. — Quin etiam, si ab animalis corpore *maiores* quædam partes subtrahantur, ipsum interit, vitæque omnes *decisas* partes æque deficit.

129. IV. *Anima belluina non est spiritualis aut subsistens.* Quorum operationes non sunt spirituales, nec spiritualis

(1) « In animalibus quæ *decisa* vivunt, ait D. Thomas, est una anima in actu, et multæ in *potentiâ*; per decisionem autem reducuntur in actum multitudinis, sicut contingit in omnibus formis quæ habent extensionem in materiâ. » (Qq. *dispp. de spiritual. creat.*, a. 4, c).

(2) Cf. *La Vie et l'Hérédité*, p. 45 et ss.

est natura; siquidem operatio ex naturâ rei promanat, nec proinde alia esse potest ac natura ipsa. Porrò ex probatis (n. 118), animæ belluinæ nullæ sunt operationes spirituales, cum nihil agat nisi mediantibus organis.

130. *Corollaria.* *Hinc* 1° sequitur errare Balmès et Tongiorgi, ubi asserunt animam belluinam esse *substantiam*; si enim nullas proprias operationes habet, est tantum principium substantiale, sive substantia *incompleta* tum in ordine speciei, tum in ordine substantialitatis. Non ergo subsistit anima belluina, sed animal, ex animâ et corpore compositum.

Hinc 2° anima brutorum *materialis* (1) forma jure nuncupatur, non quòd ex partibus constet, sed quòd a materiâ pendeat inter agendum et essendum, sitque materiæ omnino alligata.

Atamen minùs ad materiam deprimitur quàm vel mineralium, vel plantarum forma, sed ad immaterialitatem proximè accedit; quippe forma mineralium aut plantarum *clausa est in seipsâ*, et nihil habet nisi propriam formam; at anima belluina communicat cum rebus *externis* appetitu ac motu; quin etiam ope sensationis quâ pollet, sic apprehendit res externas materiales, ut earum in se formas recipiat, quanquam singulares et cum materialibus conditionibus. Quare animantia specificè differunt a plantis (2).

ARTICULUS III

De animæ belluinæ origine.

Exponendæ sunt 1° variæ opiniones et 2° vera sententia declarabitur.

§ I. — Exponuntur variæ opiniones de origine animæ belluinæ.

131. Opiniones istæ ad quadruplex genus referuntur. Quidam philosophi, inter quos Wolf et Balmès, asserunt animas omnium animantium a Deo creari. Alii, ut scholastici

(1) Materiale dicitur a materiâ, sive ab eâ oriatur, sive ad eam pertineat, sive ab eâ pendeat inter agendum.

(2) Cf. *La Vie et l'Hérédité*, 1° part., c. 3, a. 1.

veteres, putaverunt *minora* quædam animalia, quæ non videbantur a parentibus procreari, ex corruptione materiæ inorganicæ oriri sub influxu virtutis astrorum, maximè solis, cui *generalem* vim, in producendis rebus physicis terrestribus, attribuebant (S. Th., 1^a q. 71, a. 1, ad 1, et in *VII Metaph.*, lect. 8). At juxta eos, ea vis a Deo ipso in materiâ inseminata fuerat, loco seminis. — Quod systema nomen accepit generationis *spontanæ*, cùm recentiores ejus professores docuerunt animalia *minora* ex ipsis materiæ inorganicæ viribus *sponte* oriri, et *commune* fuit usque ad nostra tempora.

At materialistæ recentiores evolutionem extenderunt usque ad atheisticum et universalem *transformismum*. Ipsis docentibus, evolutio est *necessaria quædam, cæca et successiva explicatio materiæ, vi cujus transit ex statu inorganico ad statum organicum, imò verò ad vitam sensitivam, et rationalem in homine*. Ita sentiunt Lamarck, Darwin, Hæckel, Buchner, Littré, Spencer, aliique.

Quomodò materia varias rerum species procreare possit, explicat Lamarck ex variis *circumstantiis et conditionibus externis*, necnon ex *necessitate et habitudine*. Nam pro variis circumstantiis variæ necessitates entium enascuntur, quæ varia desideria suscitant; hinc facultates ipsis satiandis generantur et organismus exercitio et habitudine sensim explicatur. Deficiente autem habitudine, organismus ipse paulatim extenuaretur atrophîâ.

Darwin autem, quanquam circumstantiarum influxum non negavit, rem commodius explicari putavit ope quadruplicis principii: 1° Unumquodque individuum *variabile* est; 2° Inter varias organismi partes ea existit *correlatio* seu dependentia, ut unius mutationem alius mutatio sequatur; 3° Qualitates parentibus propriæ natis communicari possunt ope *hæreditatis*; 4° In universâ naturâ alia cum aliis entia *pro vitâ certant*, vincuntur ac pereunt imperfectiora; sicque non supersunt nisi meliora, ex quibus novæ sensim oriuntur animantium species, donec ad ipsum hominem procreandum natura demum veniat.

Demum recentes quidam catholici *moderatæ* ejusdam evolutionis, sub rectione Dei supremâ, vel *possibilitatem*, vel etiam *existentiam* admittunt. Juxta P. Monsabrè, *potuisset* Deus vim vegetativam et sensitivam universalem inseminare in primo quodam organismo *unico*, ex cujus variis evolutionibus varia viventia corporea ortum duxissent; attamen hunc ordinem reipsa Deus non elegit. Quidam verò volunt varias plantarum et animalium species a *paucioribus* plantarum et animalium *generibus primitivis* revera originem ducere; sed hominem, aut saltem animam ejus rationalem, ab istâ evolutione penitus eximunt.

§ II. — Declaratur vera sententia et falsæ refelluntur.

132. Assertio 1^a: *Anima belluina non a Deo creatur, sed generatur a parentibus.*

1° Qualis est natura cujusque, talis et origo. Nam origo alicujus entis ejus naturæ porportionari debet; et ipsâ experientiâ patet diversam esse rerum originem, pro diversâ singularum naturâ. Unde sic arguimus: Quod a materiâ pendet intrinsecus tum in actionibus suis, tum in naturâ, a materiâ etiam intrinsecus pendere debet in suâ origine. Porrò, ex probatis, anima belluina intrinsecus a materiâ pendet sive in actionibus suis, sive in naturâ. Jam si crearetur, intrinsecus haud penderet a materiâ in suâ origine; nam quæ creantur, a Deo immediatè ortum habent, non adjuvante intrinsecus materiâ (Cf. S. Th., 1^a, q. 118, a. 1).

2° Terminus creationis, ut suprâ diximus (n. 14), est substantia per se subsistens, completa saltem in ordine substantialitatis. Atqui anima belluina non est per se subsistens. Ergo sicut non habet esse proprium, ita nec proprium fieri; haberet autem si a Deo crearetur.

PROB. 2^a PARS, quia parentes, cùm corpore et animâ gaudeant, haberi debent ut causa *proxima et proportionata* relativè ad animam et corpus animalium.

133. Assertio 2^a: *Rejicienda est evolutio universalis.*

I. *Adversatur rationi*. Nam 1° docet materiam æternam atque improductam esse, et ordinem hunc præclarum quo mun-

us decoratur, ex fato vel cæcâ materiæ necessitate explicat, quia nullam in initio rerum intelligentiam admittit, quæ illarum evolutionem dirigat. Sed hæc duo suprâ jam satis refutavimus (n. 19). — 2° Contendit vel diversa entia hujus mundi nonnisi accidentaliter differre, vel diversas rerum essentias in invicem mutari. Atqui duo hæc in Ontologiâ (n. 39, 74), jam repudiavimus, ubi ostendimus eas ab invicem specificè discrepare, indivisibilibus ac necessariis elementis constitui, ideoque immutabiles esse.

Res in aperto est, quantum attinet ad transformationem *sensûs in intellectum*; siquidem potentiæ organicæ, quia pendent intrinsecus a materiâ, converti minimè queunt in spirituales, a materiâ non pendent, quatenus inter agendum nullo utuntur organo (Cf. *Anthrop.*, n. 107).

Idem quoque dicendum est de conversione *materiæ inorganicæ in viventem*, et *viventis in sensitivam*. Enimvero, quanquam istæ omnes per corpus exercent operationes suas, tamen physica operatio non minùs discrepat ab operatione vegetativâ, et operatio vegetativa non minùs aliena est a sensatione, quàm sensatio a cogitatione. Sunt quippe non *gradûs*, sed *ordinis* diversi, et notas habent omnino diversas ac diversam naturam. Ut ergo sensatio nihil continet cogitationis, ita operatio vegetativa nihil sensationis, et operatio physico-chimica nihil operationis vegetativæ. Ergo tam repugnat alias ab aliis oriri, quàm ens oriri a nihilo.

3° *Inani fundamento* nititur ingens illa vis transformationis quæ tribuitur *circumstantiis* et *externis* conditionibus. Quippe conditiones externæ in quibus ens aliquod versatur, non possunt in eo suscitare necessitates aut desideria ad quæ non proportionatur, quæque ideo illius exigentias transcendunt. E. g. in quibuslibet circumstantiis vel adjunctis lapis versetur, vita ei mininè necessaria est, ac proinde nequit illam desiderare; idemque dicendum est de plantâ relativè ad vitam sensitivam, de animali relativè ad vitam intellectualem. Præterea desideria non satis sunt ad *generandas* facultates.

Sanè, ex variis adjunctis vel circumstantiis augeri vel mi-

nui possunt *quædam* necessitates, et enasci *nova* desideria; sed hæc semper præsupponunt in ente *internam* aliquam ad eas necessitates vel ad ea desideria *dispositionem*; alioqui forent omnino extra illius conditionem, et proin extra illius appetitum (1). Imò ipsa testis est *experientia* multa viventia specie dissimilia in iisdem conditionibus externis versari, et vicissim, multa quæ similia sunt, in conditionibus externis diversis permanere.

4° Usus organum supponit, nedum procreet; defectus autem exercitationis organum quidem reddit languidum, sed minimè extinguit.

134. II. *Generatio spontanea et transformismus adversantur experientiæ*. Nam 1° Redi, Van Beneden, Flourens et præsertim Pasteur, certioribus institutis observationibus, probaverunt animalia vel *minima*, quorum tandem originem introspicere licuit, a certis parentibus, perinde ac alia, nativitatem ducere, et *nullum* prorsus exemplum generationis spontaneæ occurrere. Quocirca merito diceretur spontaneæ generationis opinionem non alio innixam fuisse fundamento, præter ignorantiam originis quorundam animalium. Unde quorum generatio latebat, spontanea credita est.

2° Item specierum *transformationi* adversatur experientia. Nam quæ apud Job et Virgilium de naturâ vel moribus equi speciatim describuntur, alia non sunt his quæ nobis hodie dum explorare licet. Item, quæ diebus nostris de animalium naturâ et speciebus videmus, in universum quadrant cum descriptione quam tangit Aristoteles in tractatu *de Animalium historia*. Ut merito notat de Quatrefarges, *ubique* in naturâ occurrit *variatio*, *nusquam transmutatio*; quare in pa-

(1) « Inest unicuique naturale desiderium ad conservandum suum esse; quod non conservaretur si transmutaretur in alteram naturam. Unde nulla res quæ est in inferiori gradu naturæ, potest appetere superioris naturæ gradum; sicut asinus non appetit esse equus; quia si transferretur in gradum superioris naturæ, jam ipsa non esset. Sed in hoc imaginatio decipitur; quia enim homo appetit esse in altiori gradu, quantum ad aliqua *accidentalìa*, quæ possunt crescere absque corruptione subjecti, æstimatur quod possit appetere altiozem gradum naturæ, in quem pervenire non posset, nisi esse desineret. » (1^a, q. 63, a. 3, c).

ralogismum incidunt adversarii, cùm ex priore posteriorem inferunt.

3° *Confirmatur*, quia quæ *recens* arte multâ tentata fuerunt de variis speciebus *commiscendis*, contra specierum variabilitatem faciunt. Vel enim novæ generationes haberi non possunt, vel habitæ non perseverant, sed post unam vel alteram generationem exstinguuntur. — Itaque *artificialis* illa, ut aiunt, *selectio*, facit aliquas *varietates*, seu leves admodum modificationes, non autem *species*, imò nulla generat nova organa. Porrò si homo, licèt multò potentior *naturâ* ad varietates novas inducendas in rebus, nullam tamen ex varietatibus a se procreatis novam speciem generare potuit, idem a fortiori a naturâ effici non posse tenendum est.

135. Assertio 3^a : *Rejicienda videtur opinio evolutionis temperatæ.*

Nam 1° sive universalis vita vegetativa et sensitiva educi velit ab organismo quodam unico, sive variæ plantarum et animalium species a paucioribus generibus primitivis educantur, majus a minori, determinatum ab indeterminato, speciale a generico extrahi videbitur. Species enim vere distinctæ ab invicem non *accidentaliter*, ut *varietates*, sed *essentialiter* differunt, constant attributis diversis, et aliæ in aliis non continentur.

2° Ad *factum* quod spectat, evolutioni, etiam temperatæ adversatur experientia; siquidem, ex dictis, in naturâ quidem *variatio*, at nulla speciei *transmutatio* occurrit.

3° Accedit quòd opinio ista Scripturæ sacræ minus consentanea videtur. Hæc enim, ubi originem plantarum et animalium refert, pluries declarat varias species plantarum animaliumque a Deo ipso creatas fuisse « juxta genus suum » — « unumquodque sementem secundum speciem suam » — « jumenta et omne reptile in genere suo » (*Genes. v, 11-25*). Quæ verba, si obvio sensu accipiantur, varias species alias ab aliis independentes et omnes immotas esse declarare videntur (1).

(1) Transformismo vel variabilitati specierum, adversa est D. Thomæ

Attamen libenter concederemus classificationes specierum plantarum et animalium a physiologis quibusdam recentibus nimis forte multiplicatas fuisse, nec omnes quas admittunt ut distinctas esse *irreductibiles*.

ARTICULUS IV

De animæ belluinæ exitu.

136. Opiniones. Recentes quidam philosophi opinantur animam belluinam, soluto corpore annihilari; alii, inter quos Balmès (*Philos. fundament.*, t. 1, l. 2, c. 2), dubitant annihilaturne, an e suo corpore migrans, alteri materiæ uniatur in usus diversos.

137. Assertio : *Anima belluina, soluto corpore, non remanet, nec in aliud corpus migrat, nec propriè annihilatur, sed interit, quatenus deficit per accidens.*

PROB. 1ª PARS. Quod non habet nec *operari*, nec *esse proprium*, sed ab altero pendet inter agendum et essendum, eo corrupto superesse nequit. Porrò anima belluina, ex probatis (n. 118, 130) nec operari nec esse proprium habet, sed tum in substantiâ, tum in operationibus suis omnibus pendet a materiâ. (Cf. S. Th., 1^a, q. 75, a. 3) (1). Dissolutio igitur corporis cui copulatur trahit necessario ipsius necem.

philosophia. « Illud secundum quòd aliquid sortitur speciem, oportet esse *fixum et stans*, et *quasi indivisibile*. Quæcumque enim ad illud attingunt, sub specie continentur; quæcumque autem recedunt ab illo vel in plus, vel in minus, pertinent ad *aliam* speciem, vel perfectiorem, vel imperfectiorem. Unde Philosophus dicit (*Melaph.*, viii) quòd species rerum sunt sicut numeri, in quibus additio vel diminutio variat speciem. » (1^a 2°, q. 52, a. 1, c.) — « Secundum hanc positionem sequeretur quòd aliqua virtus, eadem numero, nunc esset anima vegetabilis tantum, et postmodum anima sensitiva, et sic ipsa forma substantialis continuè magis ac magis perficeretur, et ulterius, quòd non simul, sed successivè educeretur forma substantialis de potentiâ in actum; et ulterius, quòd generatio esset motus *continuus*, sicut et alteratio; *quæ omnia sunt impossibilia in naturâ*. » (S. Cont. Gent., l. II, c. 89).

(1) « Tres vitales spiritus creavit Deus: unum, qui carne non tegitur; alium, qui carne tegitur, sed non cum carne moritur; tertium, qui carne tegitur et cum carne moritur, jumentorum omniumque brutorum animalium. » (S. Gregorius, *Dialog.*, l. 4, c. 3).